

Mecenatas

NORFA

koncertų
sezonas

Partneriai:

LRT

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

Lrytas

MOTERIS

V A G A
KNYGŲ TINKLAS

TRINITY JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

Koncertai
tavo telefone

Bilietus platina

kakava.lt

Kamerinės muzikos koncertas

Lietuvos ir Ukrainos pianistų duetų dedikacija Čiurlionio metams

Fortepijoniniai duetai:

RŪTA RIKTERĖ, ZBIGNEVAS IBELHAUPTAS
IRYNA ALEKSIYCHUK, YURII KOT
(Ukraina)

M. K. Čiurlionio 150-osioms gimimo metinėms

Koncerto partneris –
„Tarptautinių kultūros projektų centras“

www.filharmonija.lt

2025 m. spalio 12 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

Programa

I

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS
(1875–1911)

Vargoniniai preliudai (K. Grybausko aranžuotė
dviem fortepijonams):

Preljudas F-dur
Preljudas C-dur
Kanonas As-dur
Preljudas f-moll
Preljudas d-moll
Preljudas c-moll
Preljudas C-dur

FERENC LISZT (1811–1886)

Simfoninė poema „Preljudai“, S. 97 (autorius
aranžuotė dviem fortepijonams)

ZITA BRUŽAITĖ (g. 1966)

„Urbs urbium“ („Miestų miestas“), sukurtas
„Čiurlioniada“ (premjera, 2025)

MAURICE RAVEL (1875–1937)

Valsas (*La Valse*), M. 72 (autorius aranžuotė
dviem fortepijonams)

Atlieka:

RŪTA RIKTERĖ (fortepijonas)
ZBIGNEVAS IBELHAUPTAS (fortepijonas)

II

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS

Simfoninė poema „Miške“ (J. Aleksos aranžuotė
dviem fortepijonams)

IRYNA ALEKSIYCHUK (g. 1967)

Siuita pagal N. Gogolio apsakymą „Baubas“

Jžanga. Seminaristai
Kelyje
Panelės mirtis
Choma šoka
Cerkvėje
Epilogas

Koncertinė fantazija „Ivano Kupalos naktį“

Atlieka:

IRYNA ALEKSIYCHUK (fortepijonas)
YURII KOT (fortepijonas)

Pianistai **RŪTA RIKTERĖ** ir **ZBIGNEVAS**

IBELHAUPTAS nuo 1989-ųjų nenuilsdami puoselėja fortepijoninio dueto žanrą, traukia dėmesį įdomiai formuojamomis programomis, interpretacinių stereotipų nesuvaržytomis idėjomis. Abu pianistai baigė Lietuvos muzikos ir teatro akademiją (LMTA) ir jos asistentūrą – stažuotę, yra M. K. Čiurlonio pianistų konkurso laureatai, 1991 m. pelnė tarptautinio fortepijoninių duetų konkurso Romoje laurus. 1997 m. šio dueto menas buvo įvertintas Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija.

Pianistų repertuare – kūriniai nuo Baroko epochos iki mūsų dienų, plačiai propaguojama XX–XXI a. muzika. Ypač daug dėmesio ansamblis skiria šiuolaikinei lietuvių muzikai: redaguoja lietuviškos muzikos natų leidinius, yra daugelio lietuvių kompozitorių – Broniaus Kutavičiaus, Osvaldo Balakausko, Vytauto Barkausko, Ryčio Mažulio, Gintaro Sodeikos, Zitos Bružaitės, Justės Janulytės, Giedriaus Kuprevičiaus – kūrinių iniciatoriai ir pirmieji atlikėjai.

R. Rikterės ir Z. Ibelhaupto fortepijoninis duetas nuolat koncertuoja visame pasaulyje, yra pasirodęs Japonijoje, Kanadoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Airijoje, Latvijoje, Danijoje, Ukrainoje, Lenkijoje ir kt. Ansamblis buvo pakviestas dalyvauti svarbiuose Vilniaus – Europos kultūros sostinės, Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai renginiuose Lietuvoje bei užsienyje. Apie duetą Lietuvos televizijoje sukurta laida „Nacionalinis turtas“, išleista E. Ignatonio knyga „Variacijos fortepijonų dueto tema“.

Greta koncertinės veiklos abu pianistai yra LMTA Forte-pijono katedros profesoriai. Nuo 2011 m. Z. Ibelhauptas dvi kadencijas ėjo LMTA rektorius pareigas, R. Rikterė šiuo metu yra LMTA studijų prorektorė.

IRYNA ALEKSIYCHUK ir **YURII KOTAS** –

ukrainiečių fortepijoninis duetas, įgijęs tarptautinį pripažinimą ir koncertuojantis nuo 1983 metų. Abu pianistai yra Nacionalinės muzikos akademijos Kyjive profesoriai, Ukrainos nusipelnę menininkai, jiems suteikta Nacionalinė Ukrainos kultūros ministerijos L. Revutskio premija. I. Aleksiychuk taip pat kuria muziką, priklauso Ukrainos nacionalinei kompozitorių sąjungai.

Atlikėjai yra tarptautinių konkursų laureatai, tarp kitų – tai ARD tarptautinis muzikos konkursas Miunchene ir Murray Dranoff fortepijoninių duetų konkursas Majamyje.

I. Aleksiychuk ir Y. Kotas – vieni ryškiausių Ukrainos kompozitorių muzikos interpretatorių, daugelis autorių yra sukūrę kūrinių specialiai jų fortepijoniniam duetui, dažnai jie būna ir ukrainiečių autorių kūrinių pirmieji atlikėjai.

Duetas yra koncertavęs su Bavarijos radijo, Naujojo pasaulio (*New World Symphony Orchestra*, JAV), Ukrainos nacionalinių simfoniniais orkestrais; kameriniais orkestrais: MERCK (Darmštatas, Vokietija), ARCHI (Kyjivas), kameriniu ansambliu „Kyjivo solistai“ ir daugeliu kitų kolektyvų.

Šis fortepijono muzikos vakaras skiriamas Mikalojui Konstantinui Čiurlioniui, girdime jo simfoninę poemą „Miške“ ir gan retai atliekamus vargonų preliudus. Klausytojai gali palyginti, kaip Čiurlionio kūryba skamba atsidūrusi jo amžininkų kontekste, tad programoje – ir Ferencas Liszto bei Maurice'o Ravelio, kurio 150-ąsias gimimo metines šiemet mini visas pasaulis, muzika. Programoje yra ir kompozitorės Zitos Bružaitės naujo kūrinio „Urbs urbium“ („Miestų miestas“) premjera bei šio vakaro pianistės ir kompozitorės Irynos Aleksiychuk originalios kompozicijos.

Mikalojaus Konstantino Čiurlionio vargoninius preliudus dviem fortepijonams aranžavo pianistas prof. Kęstutis Grybauskas. Čiurlionis nebuvo tipišką šio žanro muzikos kūrėjas, jis nebuvo vargonininku, tačiau jo kūryboje vargonų inspiracija yra labai svarbi. „Čiurlionio vargonų kūrybą galima apibrėžti kaip „vargonų viziją“, turint omeny atsiveriančias kone vizualias jos atradimų dimensijas. Jo muzikoje vargoniškas – tai „pasaulio sutvėrimas“, einantis iki apokaliptinių Paskutiniojo teismo trimitų“, – rašo vargonininkė Jūratė Landsbergytė.

Ukrainiečių fortepijoninis duetas atlieka **Čiurlionio simfoninę poemą „Miške“**, dviem fortepijonams ją aranžavo genialusis lietuvių dirigentas Jonas Aleksa. Šį opusą Čiurlionis sukūrė 1901 m. gyvendamas Varšuvoje. Poemai būdingas giedras lyrizmas, perteikiantis Dzūkijos miškų garsovaizdžius. Tai liudija ir paties kompozitoriaus apibūdinimas: „Prasideda tyliais, plačiais akordais, tokiais, kaip kad tylus ir platus yra lietuviškų pušų ošimas.“ Šio kūrinio, dedikuoto bičiuliui Eugeniuszui Morawskiui, Čiurlionis taip ir neišgirdo – pirmą kartą poema „Miške“ buvo atlikta daugiau kaip po dešimties metų, 1912 m., Sankt Peterburge minint kompozitoriaus mirties metines.

„Miške“ – pirmasis lietuvių kompozitoriaus simfoninis kūrinys. Kaip rašė muzikologas Vytautas Landsbergis, „psichologiškai Čiurlionio poemoje vyrauja nuotaika; ne veiksmas, o ypatinga emocinė būseną. Įkvėptas „peizažas iš atminties“ ir jausmo protrūkiai čia susilieja vieningame vaizde, čia išsiskiria į dvi sąlygiškai kontrastuojančias vaizdų grupes. Kintanti muzikos laiko tėkmė, tai stabtelėjanti, tai vėl puolanti pirmyn, padeda kompozitoriui išryškinti tam tikras faktūras ir komponuoti dramą. Jos veikėjai – jausmai, judėjimas. Vaizdai tarytum įvairūs, o judėjimas iš esmės tik dvejetainis: rimties būseną ir nerimo, polėkio intencija.“

Ferencas Liszta simfoninę poemą

„**Preljudai**“ kūrė 1845–1854 m., tai trečioji ir populiariausia iš trylikos F. Liszto simfoninių poemų. Šis kūrinys buvo rašomas kaip uvertiūra choriniam ciklui „Keturi elementai“ pagal prancūzų poeto Alphonse'o de Lamartine'o eiles, vėliau perrašytas kaip simfoninė poema, tačiau poezijos dvasia išliko. „Preljudų“ skambesiu būdingas romantiškas pakilumas, emocijumas, ekspresija, joje įtaigiausiai perteikiami filosofiniai apibendrinimai, sąsajos su kitomis meno šakomis. Šį išraiškingą simfoninį kūrinį dviem fortepijonams pritaikė pats kompozitorius.

„Kompozitorės **Zitos Bružaitės** kūryba yra įvairialypė, susidaro įspūdis, tarsi ji sąmoningai keistų braižą, tai prabildama filosofine išmintimi, tai pokštaudama lyg viduramžių špylmanas. Kompozitorė savo kūriniuose laisvai jungia viduramžių asketizmą ir moderną spalvingumą, liaudies muzikos intonacijas ir džiazines improvizacijas. Bružaitė savo muzika siekia emocinio kontakto su klausytoju, sugeba sudėtingus technologinius procesus pateikti žaismingai, intriguojamai. Kompozitorė tvirtina, kad kiekvienas jos kūrinys yra individualus, autonomiškas, nepriklausomas nuo ankstesniųjų – tarsi posūkis į kaskart naują, gaivališką garsų tėkmę: „Mano muzikoje, kaip ir daugelio mano amžininkų kūryboje, nėra bendros, vieningos sistemos, nepaisoma nuomonių, griežtų taisyklių“ (muzikologė Dainora Merčaitytė, LMIC).

Z. Bružaitė apie naująjį savo opusą „**Urbs urbium**“ („Miestų miestas“, 2025): „Kūrinio „Urbs urbium“ idėja išaugo iš M. K. Čiurlionio miestų motyvų. Kai kur jie aiškesni, kitur abstraktūs, labiau numanomi arba paveikti asmeninės vaizduotės. Tačiau visais atvejais – paslaptingi, tolimi, peržengiantys realybės slenkstį ar net žemės miestų standartus. Muzikinėje

kompozicijoje miestai skleidžiasi žemėje kaip eskizų cikle „Miestas“; po vandeniu kaip „Jūros sonatos“ *Andante* ar skendi saulės spinduliuose, aukštybėse kaip „Piramidžių sonatos“ *Andante*. Ir nors tai vienos dalies kompozicija, vienas miestas, galima išgirsti tris jo tūrius – žemėje, vandenų gelmėse ir visatos erdvėse.“

Maurice'o Ravelio choreografinė poema **Valsas** (*La Valse*) buvo sumanyta kaip baletas, tačiau klausytojų labiausiai pamėgtas kaip koncertinis simfoninis kūrinys. Jau po kompozitoriaus mirties to meto muzikos kritikas Paulis Landormy kūrinį apibūdino kaip labiausiai netikėtą iš visų M. Ravelio kompozicijų, atskleidžiantį anksčiau neatrastas romantizmo gelmes, jo galią ir jėgą, taip pat kompozitoriaus, kaip iš esmės klasikinio genijaus, bruožus. Kūrinyje tyrinėtojai atranda ne tik laisvos, plastiškos muzikos plėtotės žavesį, virtuosinių viražų ir melodikos žaismę, bet įžvelgia ir užslėptas humanistines idėjas, Europos civilizacijos, Pirmojo pasaulinio karo atgarsių metaforas. Savo parengtą kūrinio aranžuotę dviem fortepijonams pirmieji sėkmingai atliko autorius su pianistu Alfredo Casella. Nuo to laiko Valsas puošia daugelio pasaulio fortepijoninių duetų repertuarą.

Kompozitorė, pianistė ir vargonininkė **Iryna Aleksiychuk** yra nacionalinių kūrybos apdovanojimų, įvairių specialiųjų prizų, *Grand Prix* laureatė. Jos simfoniniai, choriniai, kameriniai vokaliniai ir instrumentiniai kūriniai sulaukia didelės sėkmės įvairiose pasaulio šalyse. Šį vakarą autorė su Y. Kotu atlieka ir savo opusus. Tai koncertinė fantazija „Ivano Kupalos naktį“ ir siuita pagal ukrainiečių rašytojo Nikolajaus Gogolio apysaką „Baubas“ („Viy“, žiūrovai turbūt prisimins ir meninį filmą), kurios siaubą ir įtampą keliančiuose epizoduose yra Ukrainos folkloro motyvų bei mitinių veikėjų.

Kompozitorė apie atliekamus kūrinius:
„2001 m. parašytos **siuitos „Baubas“** idėja paremta dviejų vaizdinių sferų sugretinimu: realiosios (naudojant ukrainiečių dainų ir šokių intonacijas) ir nežemiškosios, joje girdimi sonoristikos ir aleatorikos koloristiniai efektai.
Koncertinė fantazija „Ivano Kupalos naktį“ sukurta 1997 m. Dresdene (Vokietija) vykusiam tarptautiniam muzikos festivaliui (mes ją ir atlikome). Tai vienos dalies kūrinys, susidedantis iš lėtos įžangos ir greitos pagrindinės dalies. Įžangoje perteikiamas bendras šios magiškos, vaizdingos nakties vaizdas su jos paslaptimi ir pasakos atspalviu. Pagrindinė dalis – šventės paveikslas, kuriame įvykiai vystosi palaipsniui

didėjant emocinei įtampai ir pasiekia kulminaciją kodoje, kur bendras šokis tampa nevaldomas.“

Redaktorė *Justa Adomonytė-Šlekaitienė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

Kviečiame į kitą koncertą Filharmonijoje!

**Spalio 15 d., trečiadienį, 19 val. Mažojoje salėje
Kamerinės muzikos koncertas**

„Musica humana 50. Post scriptum“

Ansamblis MUSICA HUMANA

Meno vadovas, solistas ir dirigentas

ROBERTAS BEINARIS (obojuis)

Solistai:

IEVA KUPREVIČIŪTĖ (fleita)

RAMUNĖ GRAKAUSKAITĖ (smuikas)

LUKAS ABROMAITIS (violončelė)

SONATA ALŠAUSKAITĖ (fortepijonas, klavesinas)

GEDIMINAS KVIKLYS (klavesinas)

Programa:

JOHANN SEBASTIAN BACH – Alemanda ir Kuranta iš Partitos fleitai a-moll, BWV 1013

WOLFGANG AMADEUS MOZART – Sonata smuikui ir fortepijonui Nr. 18 G-dur, KV 301

EGĪLS STRAUME – „Pro memoria „Estonia“ („Kelto „Estonia“ atminimui“) obojui, violončelei ir klavesinui

OSVALDAS BALAKAUSKAS – „Šokių siuita“ obojui, violončelei ir klavesinui

JOHANN CHRISTIAN BACH – Kvintetas D-dur fleitai, obojui, smuikui, violončelei ir klavesinui, W.B. 76, op. 22 Nr. 1

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv